

אמר עזמות...

כל הצרות והתלאות וההרפתקאות באות עלינו תמיד מ... "א" (לא חלילה הגברת יכא ילון!) אלא, "יטא" זו היושבת כאן ושולחת בלגרמות משונות שלא בדרך עד אחרי ורשוי. והא ראייה:

מ ו נ י ס ט ה י ה ו ד י י ע ק ב י .
ואולם ה"מסמר" שבכל הידיעה הזו הוא הסיפא דקרא: "ד"ר ארלוזורוב — כך כתוב שם — הצהיר לנציב העליון כי הוא "פערוזענליך אינ-טערעסירט", כלומר: והוא, ד"ר חיים ארלוזורוב, הנהו מעונין ב"א"ו"פ"ו"פ"ו"ט"ו בענין זה ומבקש "מינשאן כ"אטרוי" לגלות למען השם ל ט ו ב ת ו ולישועתו ורווחתו את הרוצחים...

אתמול ישבתי במשרדו ועסקתי בעבודת כפר הייבל של ז"י. פתאום נפתחה הדלת ונכנס בההילות ובלא-נשימה אחד מתלמידי הפולנים, ופרש כשמלה על שלחני גליון של העתון הוירגוני "היינט" מורשוי, הורה לי באצבעו ואמר: — "הרי לך פ צ צ ה ! טול וקרא!"

הנהו מעונין ב"א"ו"פ"ו"פ"ו"ט"ו בענין זה ומבקש "מינשאן כ"אטרוי" לגלות למען השם ל ט ו ב ת ו ולישועתו ורווחתו את הרוצחים... — גו? — טוען עמי תלמידי הפולני — מה האמר ל"שערוריה" כמו שאתם אומרים, הגדולה הזאת? ועכשיו, מה יאמרו הגויים, הא? ... הן בלאו הכי כבר כתבו העתונים הערבים כי נהלל נמצאת ב"אזור הקומוניסטי"!

נטלתי וקראתי בעמוד הראשון של הגליון מספר 266 מיום 26 דצמבר 1932 ידיעה מרעישה, כנסציה בלע"ז, באותיות של "ותודיענו" ובזו הלשון:

הנהו מעונין ב"א"ו"פ"ו"פ"ו"ט"ו בענין זה ומבקש "מינשאן כ"אטרוי" לגלות למען השם ל ט ו ב ת ו ולישועתו ורווחתו את הרוצחים... — גו? — טוען עמי תלמידי הפולני — מה האמר ל"שערוריה" כמו שאתם אומרים, הגדולה הזאת? ועכשיו, מה יאמרו הגויים, הא? ... הן בלאו הכי כבר כתבו העתונים הערבים כי נהלל נמצאת ב"אזור הקומוניסטי"!

"באמבע אויפן הויז פון א אידישען קאמוניסט אין נהלל"

וכאן נתלהב הבחור, אחז בדשי בגדי וצעק: כך מטלגרפים וכך מודיעים אצלנו — ואתה, ר' עזמות יושב ושוחק? ...!

ומיד לאחר זה, באותיות רגילות, באו הפ-דמים והפרושים חופים האלה: י ר ו ש ל מ, 26 (יטא). במושבה נהלל גזרקה ברנע האחרון פצצה על ביתו של ק ו ר

וכאן נתלהב הבחור, אחז בדשי בגדי וצעק: כך מטלגרפים וכך מודיעים אצלנו — ואתה, ר' עזמות יושב ושוחק? ...! נסיתי לישכך חימה: — בודאי יש כאן, אמרתי לו ברכות, טעות הבהור הועצצער... מסתמא כתבו בירושלים, קו-לוניםט"ו ושם בוורשוי נתחלפו היוצרות אצל הב-חור המתרגם: "למד" במקום "מס", ו ה ק ו ר

ל ו נ י ס ט מנהלל נהפך בוורשוי ל ק ו ר נ י ס ט...

וליצר בטחון נטלתי מיד את יסופר התיליפון בירי ולאחר ויכוח ארוך וחם עם הנערה הטילי-פוניסטית על "זונקשיונס, אקצייננ" ועוד מלים "ארורות" כאלה, שהמציאו, כנראה, רק רופאי-השנים בעירנו לטובתם — הצלחתי סו"ס להשיג את הנכרת, "יטא" מירושלים, והבטיחה לי בפירוש לתקן את המעוות זה בוורשוי ביפה-שעה-אחת-קודם, ותלמידי יצא במנצח...

ובכ"ז, תמה אני: ה"היינט" עתון שכולי ציונות, ובו שוכנים כבוד אנשי המפקדה העליונה של "על המשמרי" ושל "עת לבנות", גרונבוים, גוטליב, ד"ר טהון וכו' וכו' — כיצד לא ידעו כל הציונים הטובים האלה (היודעים כל תנועה ותנועה בבית החרושת של פרומיון), כי בנהלל לא יכול להיות מקום לקו-מוניסטים? כיצד לא הכינו לתקן מאליהם את השניאה שנפלה בהמברק?

ומזכיר לי מעשה נאה זה עובדה אחרת נאה הימנה: לפני שבע שנים היה הדבר ואנית "זבולון" מאמריקה הפליגה לא"י, ולכבוד המאורע הזה הו-ביעה בכלי המבטא (בטאון בלע"ז) הרשמי של ציוני אמריקה, "דאס אידישע פאלק" רשימה מפ-

רטי המסע של ה"צי" שלנו לאמר: ביום 23 אפריל תגיע האניה "זבולון" לחוף יפו, ביום 25 אפריל תעגן בחוף חיפה וביום 28 אפריל תהיה ב ט ב ר י ת... לסיים מה שנאמר: "זבולון לחוף י ס י מ י ש כ ו נ", וגם ים כנרת נחשב בין הימים...

חבל רק, ששכתו אז להודיע באיזה יום בדיוק תגיע האניה "זבולון" ל י מ ה מ ל ח ? ...

* * *

ושיחת גוליון של תלמידי חכמים צריכה לימוד. כלפי מאי אני אומר זאת? כלפי השיחה הנאה והקצרה. שזכיתי לשמע בשבוע זה במכונת המכללה.

ישב בתוכנו הפרופיסור מ"ברית שלום" ועיין במחברת המונחת לפניו על ברכיו. והנה לפני הכיע המכונת עלה בחור ערבי, מי שהיה סטודנט במחלקת מדעי הרוח, כשהוא לבוש אירופית ויל-קוט ספריו בידיו, וישב למולו. פתאום הכיר הצעיר את שכנו הפרופסור בן האיש הטוב וקרא אליו בשמחה ובעברית צחה: "שלום, אדוני! מה שלומך?" ואולם הפרופיסור מכרית שלום לא הכיר, כנראה, את המתלמד מבני דודנו, חייך לו בפניו כדרכו וענה דברים אחרים בעברית אנגלו-ככסית שלא היתה מובנה כל צרכה. — מה זאת? — גועס הערבי הצעיר — הן

שנינו התחלנו יחד ללמד עברית? אני כבר יודע עברית ואתה לא?!

* * *

ושוב מעשה לא באותו הבחור הערבי אלא ביהודי צעיר שהתרחץ בהמי טבריה וחלה פתאום מחלה אנושה בגרונו. ואולם הקב"ה מקדים רפואה למכה וזימן לו שם בטבריה אשה אנגליה עשירה וטובת לב, שנכמרו ריחומיה עליו והובילתהו מיד בעצמה ירושלימה, שם הכניסתהו על חשבונה למ-לון, "המלך דוד" ומכאן נשלח החולה תומ"י לבית החולים וואלאך לשם נתוח תכוף בגרון.

הנתוח הצליח ב"ה והחולה שכב בחדר סיוחד — על חשבון הגבירה האנגלית... בינתיים הגיעו ימי חנוכה ועל שלחנו של החולה העמדה "חנוכיה" יפה, הד"ר הזקן והחכיב בדרך בעצמו בקול רם, כדרכו על מצות נר חנוכה.

ומצוה גוררת מצוה גם הליידי האנגלית הא-דיסה חגגה את "חג המולד", שחל באותו יום, ושלחה לכבוד יו"ט י ל ו נ נאה אל החולה היהודי שלה בביתה וואלאך... הד"ר הזקן והטוב לא השגיח, כנראה, או אולי לא העיז לסרב לגדולי "סינגדינוויד" — וכל אותו לילה, ליל חנוכה, עמדו ה"חנוכיה" וה"אילן" על שלחן אחד זה אצל זר: "הנרות הללו" ופנסי המודש, להבדיל, דלקו כאחד לפני היהודי מטבריה בבית החולים "שערי

צדק" בתוככי ירושלם עיה"ק...

אכן זוהי "קו ס ב י נ צ י ה" מן השמים!

ומחמת שאוהבים אתם לשמע תמיד ספורים ומעשיות מההוי הארץ ישראלי האמתי וביחוד משכנינו הכפריים, רוצה אני לספר לכם על רגל אחת מעשה שהיה בז"י.

מדוי בקרו במושבה זו, אוחב אני לסוד לפ-עמים לבית המשפט של הממשלה כדי להסתכל, להאזין ולרשם...

וזכורני: בראש האולם ישב השופט הנכבד מחיפה אל מדין, מזכירו בצדו ושנים שלשה שוטרים ערבים עומדים משני עברי השלחן. למולם עומדים כחצי תריסר פלחים, זקנים וצעירים, מה-כפר הסמוך, כשורה, ועל חטא, שנתבעו לדון בעון חקלאי למלכות.

השופט קרא באזניהם בקול רם ובשפה ער-בית "נחאווי" (ספרותית) את כתב האשמת ואחר פנה אליהם ושאל מכאן"א מהם אם הוא מודה באשמתו?

- מוסטפא, אתה "מוחטי"? (אשם?)
 - "מוחטי", ענה בקיצור.
 - ואתה מחמוד, "מוחטי"?
 - "מוחטי"!
- (סוף בעמוד ז')